

HISTÒRIES DE LA HISTÒRIA DE LA NEUROLOGIA CATALANA

Hospital de l'Esperit Sant de Santa Coloma de Gramenet

Els orígens

Sanatori Pioner en la lluita contra la Tuberculosi

La història de l'hospital es remunta al 23 d'abril de 1917, quan el rector de la parròquia de Sant Adrià de Besòs, Mn. Josep Pons i Rabadà, i el Dr. Jordi Anguera i Cailà van fundar un sanatori antituberculós a la masia de La Torre Roja, a Santa Coloma de Gramenet. La seva missió inicial era atendre els malats de tuberculosi més humils sota els principis de la caritat cristiana. En aquella època la malaltia causava estralls i, gràcies a la mobilització de la societat civil barcelonina, es van construir nous pavellons: el Pavelló de Dones (Pavelló A) el 1922 i el Pavelló d'Homes (Pavelló B) el 1930. El centre va guanyar ràpidament prestigi tècnic i va arribar a ser un dels més avançats d'Europa en el tractament de la tuberculosi, realitzant els seus primers tractaments quirúrgics el 1932.

Guerra Civil i la Postguerra

Amb l'esclat de la Guerra Civil, el 1936, l'hospital va ser pres per la CNT i reanomenat Sanatori Màxim Gorki, i va ser utilitzat com a hospital de sang durant el conflicte. En acabar la guerra, el centre va ser confiscat pel "Patronato Nacional Antituberculoso", que no el va retornar als seus fundadors fins al 1945, tot i que en un estat de completa descapitalització.

Transformació en hospital general

L'arribada i generalització dels antibiòtics a la dècada de 1960 va permetre controlar la tuberculosi, la qual cosa va obligar el centre a reorientar la seva activitat.

El 1972 es va posar en marxa el servei de Cirurgia General i va aconseguir un concert amb la Seguretat Social, una fita que va canviar el seu rumb. Un any després, el 1973, es va constituir la Fundació Hospital de l'Esperit Sant.

A partir del 1978 va iniciar un procés de conversió en hospital general, que va comportar inicialment la incorporació de pneumologia, anestesiologia i laboratori. El creixement va ser constant amb la modernització d'instal·lacions i la suma de noves especialitats com otorinolaringologia (1979), oftalmologia (1982), traumatologia (1983) i consultes externes.

La incorporació del servei de Medicina interna va ser progressiva a partir de l'any 1983 per cobrir les consultes mèdiques dels malalts ingressats i la creació del servei d'urgències.

L'any 1985 la Fundació Hospital de l'Esperit Sant es va adherir a la Xarxa d'Utilització Pública de Catalunya (XHUP).

El 1992 (l'any del 75è aniversari) es va obtenir el compromís de la Generalitat de fer realitat el nou hospital.

El 1997 es va convertir en hospital docent associat a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. La formació especialitzada MIR va arribar l'abril del 2004 amb l'acreditació per a la formació de residents de medicina interna i de cirurgia ortopèdica i traumatologia.

El nou hospital i el llegat actual

Amb el canvi de segle es va fer realitat el projecte d'un nou

HISTÒRIES DE LA HISTÒRIA DE LA NEUROLOGIA CATALANA

centre. Les obres del nou hospital van començar l'octubre del 2002 en un terreny adjacent a l'original. Es va inaugurar en dues fases: primer l'àrea de consultes externes el gener del 2006 i, finalment, el trasllat complet al nou edifici el juny del 2007. El 2017 la institució va celebrar el seu centenari amb diversos actes commemoratius. Actualment, el destí dels històrics pavellons de l'antic sanatori és diferent. El Pavelló A, que amenaçava ruïna, va ser enderrocat aquest any 2026, conservant-se únicament la seva façana com a element patrimonial protegit. Per la seva banda, el Pavelló B va ser rehabilitat per l'Ajuntament per allotjar tallers de formació ocupacional.

Unitat de Neurologia

Aproximadament l'any 1988 van arribar els primers especialistes, la Dra. Gisela Ribera i el Dr. Adrià Arboix. La Dra. Ribera es va integrar inicialment a medicina interna, compaginant guàrdies amb la seva tasca de consultora de neurologia.

El Dr. Arboix inicialment va continuar fent guàrdies i posteriorment es va centrar en l'activitat de consultes externes i com a consultor.

Posteriorment, l'any 1993 es va incorporar el Dr. Ramiro Álvarez, que va impulsar l'activitat neurològica incorporant tècniques com l'electromiografia (EMG) i la consulta d'hospital de dia per a l'administració de toxina botulínica.

L'any 2000, davant l'augment de la pressió assistencial, l'equip es va reforçar amb el Dr. Josep Sánchez Ojanguren. Aquesta etapa va marcar un punt d'inflexió per la implantació del Codi Ictus, la incorporació del doppler transcranial i la creació de l'equip d'ictus del centre per al control dels pacients ingressats.

L'any 2004, després de la marxa del Dr. Álvarez a la unitat de trastorn del moviment de l'Hospital Germans Trias i

Pujol, es va incorporar la Dra. Sònia Garcia i posteriorment, l'any següent, la Dra. Irina Isern. Des de llavors la unitat està formada per tres neuròlegs.

Durant aquest període la col·laboració territorial es va estènyer, amb el Dr. Sánchez Ojanguren i la Dra. Isern fent guàrdies com a adjunts de neurologia a l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona.

Davant la sortida de la Dra. Sònia Garcia com a responsable de la unitat de cefalees de l'Hospital Moisès Broggi, es va incorporar la Dra. Gràcia Cucurella l'any 2010.

Actualment la unitat de neurologia (Dr. Sánchez Ojanguren, Dra. Isern, Dra. Cucurella) continua integrada en el servei de Medicina interna, però està plenament consolidada i cobreix una població de referència de prop de 200.000 habitants. Es desenvolupa una intensa activitat que inclou consultes externes, EMG, toxina botulínica i bloquejos, doppler transcranial, planta d'hospitalització i interconsultes d'altres serveis.

Finalment, vull fer un reconeixement als neuròlegs que han passat temporades més o menys llargues per la nostra unitat: Dra. Maria Pilar Sainz, Dr. Jordi Espinosa, Dra. Jolanta Stankeviciute, Dr. Giuseppe Lucente, Dra. Daniela Samaniego, Dra. Elena Rivero, Dra. Cristina Lafuente i Dra. Sara Rubio. Espero que el seu pas per la nostra unitat hagi contribuït a arrodonir la seva formació i enriquir la seva experiència professional abans d'incorporar-se, la majoria d'ells a unitats especialitzades.

Dr. Josep Sánchez Ojanguren
Unitat de neurologia
Fundació Hospital Esperit Sant
Santa Coloma de Gramenet

Hospital de l'Esperit Sant.

Equip de neurologia.

HISTÒRIES DE LA HISTÒRIA DE LA NEUROLOGIA CATALANA

2. HOSPITAL-SANATORI DE L'ESPERIT SANT - SANTA COLOMA DE GRAMANET
Pavelló d'homes en construcció

Pavelló d'homes (en construcció).

9. HOSPITAL-SANATORI DE L'ESPERIT SANT - SANTA COLOMA DE GRAMANET
Pavelló de dones. Galeria de cura

Pavelló de dones.

Despatx mèdic anys 70.

Primera laparoscòpia, maig 1993.